

[Jørgen Estrup]

Da de nordiske udenrigsministres udtalelse har været inde i debatten flere gange, vil jeg tillade mig at citere – ganske vist i en uautoriseret version – hvad udenrigsministrene sagde på deres møde den 22.-23. marts:

»Det afgørende for lettelse i sanktionspolitikken er den faktiske udvikling i Sydafrika. Udenrigsministrene var enige om, at afskaffelse af det lovfæstede grundlag for apartheidssystemet vil udgøre et vendepunkt i Sydafrikas udvikling, som med udgangspunkt i en samlet politisk bedømmelse af situationen gør det muligt for de nordiske lande at ophæve de økonomiske sanktioner.«

Jeg synes, man må understrege, at det afgørende i dette citat er »afskaffelse«. Det er også det, vi fra radikal side lægger vægt på. Jeg konstaterede, at vi nok fra radikal side er mere enige med de nordiske udenrigsministre, end Venstres ordfører er det – det kan man jo så være glad for eller ked af. Jeg er meget enig i, hvad de nordiske udenrigsministre sagde på dette punkt, og det er det, vi vil følge op også fra radikal side. Derfor vil vi gerne være med til at forberede afskaffelsen, men vi ønsker et tidsmæssigt sammenfald.

Glønborg (KRF):

Jeg vil gerne sige tak til udenrigsministeren for indledningen på debatten.

Da Folketinget i november diskuterede det samme forslag som i dag, opfordrede jeg udenrigsministeren til at få opstillet en plan for trinvis afvikling af sanktionerne i takt med, at Sydafrika gennemførte den afvikling af apartheid, som præsident de Klerk havde lovet. Jeg foreslog at begynde med kulturboykotten. Udenrigsministerens tale i dag beviser, at han har fulgt mit råd.

Udviklingen er siden gået i positiv retning, og Kristeligt Folkeparti har støttet de tre skridt, der blev taget i februar. De var efter vores mening berettigede efter det, som da var sket.

Nu må vi så overveje, hvornår forudsætningerne er opfyldt for, at de næste skridt skal tages. Forudsætningen for, at vi kan gøre det, er, at vi følger med i, hvad der foregår i Sydafrika. Det kan ikke nytte noget, at vi bare er henvist til at læse papirerne. Jeg vil kraftigt opfordre til, at så mange som muligt finder en mulighed for at aflægge et besøg i Sydafrika og skaffe sig så mange kontakter som muligt, så man kan få for-

holdene belyst fra så mange forskellige sider, som det er muligt, og lad os så åbent drøfte de resultater, vi får ud af vores undersøgelser, sådan at vi ikke handler i blinde.

Det vigtige er, at vi ophæver sanktionerne i det rette øjeblik, hverken for tidligt eller for sent. Jeg vil gerne sige ligeud, at ligesom forudsætningerne for en total ophævelse af boykotten ikke var til stede i november, så er de heller ikke til stede i dag, den 2. april 1991. Derfor er Kristeligt Folkeparti ikke klar til at stemme for det forslag, der ligger på bordet her, og jeg vil gerne sige meget ligeud, at det er lidt ærgerligt, at Centrum-Demokraterne og Fremskridtspartiet optræder lidt klodset i denne sag. Enhver ved jo, at Centrum-Demokraterne og Fremskridtspartiet var de første danske partier, som aflagde besøg i Sydafrika, og de kom hjem og gav os nogle beretninger, som ingen af os stolede på.

Derfor synes jeg, at det ville klæde de to partier, når man vil arbejde for den sag at få normaliseret forholdet til Sydafrika, at man så viste lidt klædelig beskedenhed og erkendte, at man i sin tid havde jokket lidt i spinaten – for at bruge et lidt folkeligt udtryk – ved ikke at lukke øjnene ordentligt op, da man besøgte Sydafrika, og at de partier derfor ikke er egnede til at stille det forslag, som fører til et resultat. Vi har set endnu en markering, og det har vi set tidligere.

Derimod synes jeg, at udenrigsministerens tale giver udtryk for en vågen observation af det, der foregår, sådan at der kan blive en chance for, at vi kan samle et flertal om at ophæve restriktionerne i rette øjeblik.

Og så må vi håbe, at de to socialistiske partier vil holde op med at optræde så konservativt, som de gør i denne sag. Det er da træls at se, at man overhovedet ikke vil stole på den udvikling, som er i gang.

Jeg synes, der er så mange ting, som bekræfter, at viljen er til stede til at afskaffe apartheid-systemet. Lovene ligger klar. Den 12. marts blev der lagt lovforslag frem i det sydafrikanske parlament om ophævelse af landlovene. Der blev lagt forslag frem om at lave nogle andre love i stedet for, og man kunne jo frygte, at det så var nogle love, der i praksis vil opretholde apartheid, når man nu har afviklet de andre.

Men hvis man læser, hvad der blev sagt i parlamentet den dag, vil man jo se, at når der tales om mere magt til naboskaber og lokale fælles-